

ด่วนที่สุด

ที่ พง ๐๐๒๓.๔/๒๖๐๗

ศาลากลางจังหวัดพังงา

ถนนพังงา-ทับปุด พง ๘๒๐๐๐

จก มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบข้อหารือลักษณะต้องห้ามของการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เรียน นายอำเภอท้ายเหมือง

อ้างถึง หนังสืออำเภอท้ายเหมือง ด่วนที่สุด ที่ พง ๐๐๒๓.๑๓/๔๙๐ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๗๘๑/๒๕๕๘ จำนวน ๑ ชุด
๒.สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๖๐๕/๒๕๕๑ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ ทหรือการดำรงตำแหน่งของนายประพันธ์ เข้าฉ่อง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำภี และนายวิริยะ สังข์เลขา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำภี ซึ่งตกเป็นจำเลย คดีหมายเลขดำที่ ๒๔๑/๒๕๖๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๔๘/๒๕๖๑ โดยศาลจังหวัดพังงาพิพากษา ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยคนละ ๕ ปี นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๘ อำเภอท้ายเหมือง เห็นว่า คำพิพากษาของศาลจังหวัดพังงา ไม่ใช่โทษทางอาญา เมื่อศาลเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของทั้ง ๒ ราย สถานะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของทั้ง ๒ ราย จึงสิ้นสุดลง ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๗๘๑/๒๕๕๘ จึงขอหารือว่าความเห็นข้างต้นถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดตามที่อ้างถึง นั้น

จังหวัดพังงาพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๗๘๑/๒๕๕๘ มีความเห็นเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายเทศมนตรีและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลในกรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้มีผลผูกพันคู่ความนับตั้งแต่วันที่ศาลได้พิพากษาหรือมีคำสั่ง จนถึงวันที่คำสั่งนั้นถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับ หรืองดเสีย และการยื่นอุทธรณ์ยอมไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง จึงมีผลนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และเป็นเหตุให้การดำรงตำแหน่งต้องสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา กรณีที่อำเภอท้ายเหมืองหารือ จึงแยกพิจารณาได้ ดังนี้

๑.กรณีนายประพันธ์ เข้าฉ่อง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำภี จำเลยที่ ๑ ศาลจังหวัดพังงาพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๔๘/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีโทษทางอาญา ย่อมมีผลตั้งแต่วันที่ได้อ่านในศาลโดยเปิดเผย ผลของคำพิพากษาข้างต้นถือเป็นลักษณะต้องห้ามของการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๔/๑ (๕) และวรรคท้าย มาตรา ๕๘/๔ มาตรา ๕๘/๑ ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๕ (๓) และมาตรา ๓๔ (๔) นายอำเภอต้องวินิจฉัยลักษณะต้องห้ามโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๔/๑ วรรคท้าย ประกอบวรรคสองของมาตรา ๖๔

/๒.กรณี...

๒.กรณีนายวิริยะ สังข์เลขา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำภี จำเลยที่ ๓ ศาลจังหวัดพังงา เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเช่นกัน ผลคำพิพากษาข้างต้นถือเป็นลักษณะต้องห้ามของการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๗ ตี (๗) มาตรา ๔๗ ทวิ (๓) ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๕ (๓) และมาตรา ๓๔ (๔) นายอำเภอต้องวินิจฉัยลักษณะต้องห้ามโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๗ ตีวรรคท้าย

๓.คำวินิจฉัยของนายอำเภอท้ายเหมือง จะส่งผลต่อการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำภีของนายประพันธ์ เข้าน้อง และสมาชิกภาพของนายวิริยะ สังข์เลขา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำภี เป็นเหตุให้สิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ศาลจังหวัดพังงามีคำพิพากษา คือ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่เมื่อทั้ง ๒ ราย ยังคงปฏิบัติหน้าที่รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำภีและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลำภี จนถึงปัจจุบัน การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจึงไม่ถูกระงับกระเทือน การที่ทั้ง ๒ ราย ได้รับค่าตอบแทนและค่าป่วยการอื่น ๆ อันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการรับไปโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย ทางราชการจึงไม่อาจเรียกเงินดังกล่าวคืนได้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป และแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบแนวทางปฏิบัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพัฒน์ พัทธกุล)

ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์

โทร. ๐ ๗๖๔๘ ๑๔๓๓ - ๓๕ ต่อ ๔๐๒

โทรสาร ๐ ๗๖๔๘ ๑๔๓๓ - ๓๕ ต่อ ๖๐๒ - ๖๐๓

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีและการสิ้นสุดสมาชิกภาพ
ของสมาชิกสภาเทศบาลในกรณีศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอน
สิทธิเลือกตั้ง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๔๑๙ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับเรื่องหรือจากจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดอุบลราชธานีเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลในกรณีศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และกระทรวงมหาดไทยได้รับหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งเรื่องการวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. กรณีจังหวัดกาฬสินธุ์

จังหวัดกาฬสินธุ์มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับกรณีนายพิสันต์ ก้าววงษ์ นายกเทศมนตรีตำบลสงเปลือย จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๕๓๒๙/๒๕๕๕ ว่า นายพิสันต์ฯ ได้ยื่นแบบรายงานการแสดงผลรับและรายจ่ายในการเลือกตั้งไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้จำคุก ๓ เดือน และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้เพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งของจำเลยมีกำหนด ๕ ปี นับแต่วันที่คำพิพากษา ต่อมาในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ นายพิสันต์ฯ ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ และในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการฎีกา

จังหวัดกาฬสินธุ์จึงขอหารือว่า นายพิสันต์ ก้าววงษ์ จะต้องพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตามมาตรา ๔๘ ปัญจทศ (๔) และมาตรา ๔๘ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมาตรา ๔๕ (๓) และมาตรา ๓๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือไม่ อย่างไร

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๔/๑๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นว่า แม้ว่าคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจะเป็นเพียงคำพิพากษาศาลชั้นต้นและคดียังไม่ถึงที่สุด แต่เมื่อคำพิพากษานั้นยังไม่มีเปลี่ยนแปลง ต้องถือว่าคำพิพากษาของศาลยังมีผลอยู่ จึงถือว่าเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๕ (๓) ประกอบกับมาตรา ๓๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว ตามแนวทางมติคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประชุมครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒ ประกอบกับคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๑๕/๒๕๕๙ (๒๙) เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งไปแล้ว การดำเนินการให้สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

อย่างไรก็ตาม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นว่า มาตรา ๓๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดว่า บุคคลที่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดว่า ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งคำพิพากษานั้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อบันทึกไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และมาตรา ๔๒ กำหนดว่า ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลตามมาตรา ๔๑ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งต่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เพื่อแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้องต่อไป และมาตรา ๔๕ กำหนดว่า ให้บุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกหรือถูกขังอยู่โดยหมายของศาล และบุคคลที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ เป็นผู้มิใช่ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใด และบุคคลนั้นได้ยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฎีกาคำพิพากษาดังกล่าว จึงถือว่าคดียังไม่ถึงที่สุด และเมื่อคดีเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งยังไม่ถึงที่สุด บุคคลดังกล่าวจึงไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๕ (๓) ประกอบกับมาตรา ๓๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

โดยที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นแตกต่างกัน ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอหารือว่า เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษานายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลมีความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล คำพิพากษาดังกล่าวจะมีผลให้นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๕ (๓) ประกอบกับมาตรา ๓๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นเหตุให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งและสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงหรือไม่ อย่างไร

โดยที่ข้อเท็จจริงตามกรณีที่ว่าหรือมานี้ไม่ปรากฏว่าศาลอุทธรณ์ได้สั่งทุเลาการบังคับคำพิพากษาศาลชั้นต้นไว้ การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล โดยคำพิพากษาศาลชั้นต้นจึงมีผลนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา นับแต่นั้นเป็นต้นมานายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลจึงอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและเป็นเหตุให้นายกเทศมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งและสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลต้องสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาดังเช่นกัน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๘ ๖ ประมวลกฎหมาย (๔) ๖ ประกอบกับมาตรา ๔๘ ๖ และมาตรา ๑๙ (๔) ๖ ประกอบกับมาตรา ๑๕ วรรคสอง ๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

มาตรา ๔๘ ๖ ประมวลกฎหมาย นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ ๖

๖

๖

มาตรา ๔๘ ๖ ประมวลกฎหมาย บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ด้วย

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น

ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภา

(๓) ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าหลงตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

(๔) เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากการกระทำทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

มาตรา ๑๙ ๖ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ หรือมีการยุบสภาเทศบาล
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง
- (๕) ขาดประชุมสภาเทศบาลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ ๖

๖

๖

มาตรา ๑๕ ๖ ๖

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว จะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าหลงตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

๖

๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเรียกค่าตอบแทนและค่าป่วยการคืน
(กรณีการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลเพราะตกเป็นบุคคลล้มละลาย)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๙.๗/๑๒๕๙ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า นายชรัช สุวรรณ ซึ่ง เป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองศรีราชา ถูกศาลล้มละลายกลางพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๐ แต่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดมา และเทศบาลเมืองศรีราชาได้ทราบ ว่า นายชรัชฯ เป็นบุคคลล้มละลายเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๐ เทศบาลเมืองศรีราชาจึงได้หารือ จังหวัดชลบุรีว่า เทศบาลเรียกคืนค่าตอบแทนและค่าป่วยการอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพ ของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเพราะเป็นบุคคลล้มละลายตามคำพิพากษาจากบุคคลดังกล่าวได้ ถูกต้องหรือไม่ ซึ่งจังหวัดชลบุรีมีความเห็นว่า ค่าตอบแทนในระหว่างดำรงตำแหน่งขณะที่เป็น บุคคลต้องห้ามสมัครรับเลือกตั้งฯ ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาเทศบาลมาโดยตลอด ไม่มีบท กฎหมายใดให้เรียกค่าตอบแทนคืนได้ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๒๖๒/๒๕๔๗ และได้หารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของจังหวัดชลบุรี อย่างไร ก็ดี เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญและยังไม่มีแนวทางปฏิบัติมาก่อน จึงขอหารือว่า ความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัด ชลบุรี) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๙ (๔)^๑ ประกอบกับ มาตรา ๑๕ วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดให้สมาชิกภาพของ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๐๑ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ มาตรา ๑๙ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อ

๑.ล

๑.ล

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง

๑.ล

๑.ล

^๒ มาตรา ๑๕ ๑.ล

๑.ล

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว จะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจาก ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาหรือ

ก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจากตำแหน่ง ประกอบกับมาตรา ๑๙^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดรองรับบรรดาการกระทำของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นเหตุให้ผู้ันั้นต้องพ้นจากตำแหน่งว่า การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น แม้ว่านายชรัชา จะสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองศรีราชาตั้งแต่วันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาก็ตาม แต่เมื่อในระหว่างนั้นนายชรัชา ยังคงปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาเทศบาลมาโดยตลอด การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจึงไม่ถูกกระทบกระเทือนและมีผลใช้ได้ การที่นายชรัชา ได้รับค่าตอบแทนและค่าป่วยการอื่นๆ อันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการรับไปโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย ทางราชการจึงไม่อาจเรียกเงินดังกล่าวคืนได้

อนึ่ง แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมในภายหลังว่า ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายกรณีของนายชรัชา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แล้ว ก็หาไม่ผลเปลี่ยนแปลงการสิ้นสุดสมาชิกภาพของนายชรัชา ไม่ เพราะสมาชิกภาพได้สิ้นสุดลงแล้วตั้งแต่วันที่ศาลพิพากษาให้นายชรัชา ล้มละลาย

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๑

^๖ มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นเหตุให้ผู้ันั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่